

2022

Profilul județului Harghita

Agenția pentru
Dezvoltare Regională
Centru

Cuprins

1. Informații generale	2
2. Infrastructura de transport	3
2.1 Infrastructura principală de transport	3
2.2 Distanțele rutiere față de principalele puncte de interes național	5
2.3. Indicatori statistici privind infrastructura județeană de transport.....	6
2.4. Evoluția numerică a mijloacelor de transport rutier.....	7
3. Demografie	9
3.1 Evoluția principalilor indicatori demografici	9
3.2. Populația la nivel de localitate	12
3.3.Participarea populației la activitatea economică.....	14
4. Economia.....	15
4.1. Indicatori macroeconomici	15
4.1.1. Produsul Intern Brut	15
4.1.2. Investițiile străine directe	17
4.1.3. Exporturi	18
4.2. Profil economic sectorial.....	19
4.2.1. Industrie și servicii	19
4.2.2. Agricultură	21
4.2.3. Turism	23
4.3. Indicatori privind mediul antreprenorial.....	25
4.3.1. Dinamica antreprenorială.....	25
4.3.2. Principalii indicatori economico-financiar.....	27
5. Piața forței de muncă.....	28
6. Infrastructura educațională, de cercetare și de sănătate	30
6.1. Infrastructura educațională	30
6.2 Capacități de cercetare	31
6.3. Infrastructura de sănătate	32

1. Informații generale

- 📌 **Așezare:** în partea centrală a României și în partea nord-estică a Regiunii Centru
- 📌 **Suprafață:** 6639 kmp (2,8 % din teritoriul țării), fiind al 13-lea județ din țară ca mărime
- 📌 **Unități administrativ-teritoriale:** 9 municipii și orașe (reședința de județ este Miercurea Ciuc), 58 comune și 235 sate
- 📌 **Relieful:** predominant muntos, cuprinde mai multe grupe montane din Carpații Orientali: la vest Munții Gurghiului și Munții Harghita, iar la est Munții Giurgeului și Ciucului, între aceste două lanțuri muntoase paralele, pe cursurile superioare ale Mureșului și Oltului aflându-se depresiunile intramontane ale Giurgeului și Ciucului. În partea de sud-vest a județului relieful devine predominant deluros. Altitudinea maximă: 1801 m (Vârful Mădăraș-Harghita);
- 📌 **Clima:** temperat-continentală cu nuanțe climatice în funcție de particularitățile reliefului: climat umed și răcoros în zona montană și climat mai cald și uscat în zona de podiș și culoare depresionare
- 📌 **Numărul locuitorilor:** 291 625 locuitori (1 ianuarie 2022); **Grad de urbanizare:** 40,9%; **Structura etnică:** români 14,1%, maghiari 84,6%, romi 1,2%, alții 0,1% (Recensământ 2011)
- 📌 **Orașe:** 4 municipii: Miercurea Ciuc, Odorheiu Secuiesc, Gheorgheni, Toplița și 5 orașe: Băile Tușnad, Bălan, Borsec, Cristuru Secuiesc și Vlăhița
- 📌 **Resurse naturale:** roci de construcție (andezit, bazalt, marmură, nisipuri, pietrișuri), lemn, sare, minereuri feroase și neferoase (cupru, fier, minereuri complexe), ape minerale carbogazoase, mofete, nămoluri
- 📌 **Economie:** PIB /locuitor: 15488 euro PCS¹ (2020); **Structura:** servicii 55,8%, industrie 32,4%, construcții 5,7%, agricultura 6,1%
- 📌 **Utilizarea terenului:** arabil 11,8%, pășuni 23,1%, fânețe 24,5%, vii și livezi 0,1%, păduri și alte terenuri cu vegetație forestieră 35,8%, ape, alte suprafețe 4,7% (2014).
- 📌 **Transport:** lungimea rețelei rutiere: 2085 km (densitatea drumurilor: 31,4 km/100 kmp) lungimea rețelei feroviare: 207 km (2021)
- 📌 **Capacitatea de cazare turistică:** 9180 locuri de cazare în 401 unități cu funcțiuni de cazare turistică (2021); **Număr turiști cazați:** 154,5 mii persoane (2021)
- 📌 **Principalele forme de turism:** turism balnear, agroturism, turism montan, turism de agrement. **Obiective turistice:** stațiuni balneoclimaterice (Băile Tușnad, Borsec, Harghita Băi, Toplița, Praid, Izvorul Mureșului), rezervații naturale și monumente ale naturii (Lacul Roșu, Lacul Sfânta Ana, Cheile Bicazului – Hășmaș, aria protejată a Munților Călimani, Poiana Narciselor), obiective culturale și ecumenice (biserica de la Șumuleu Ciuc – important centru de pelerinaj al catolicilor, biserica fortificată de la Dârju – inclusă în patrimoniul UNESCO), castele (Lăzarea, Castelul Miko), Corund (centru al ceramicii populare).

---

¹ Paritatea de Cumpărare Standard (PCS) reprezintă moneda de referință stabilită la nivelul UE, fiind o unitate de valută convențională ce exclude influența diferențelor între nivelul prețurilor dintre țări, permițând astfel comparații internaționale.

2. Infrastructura de transport

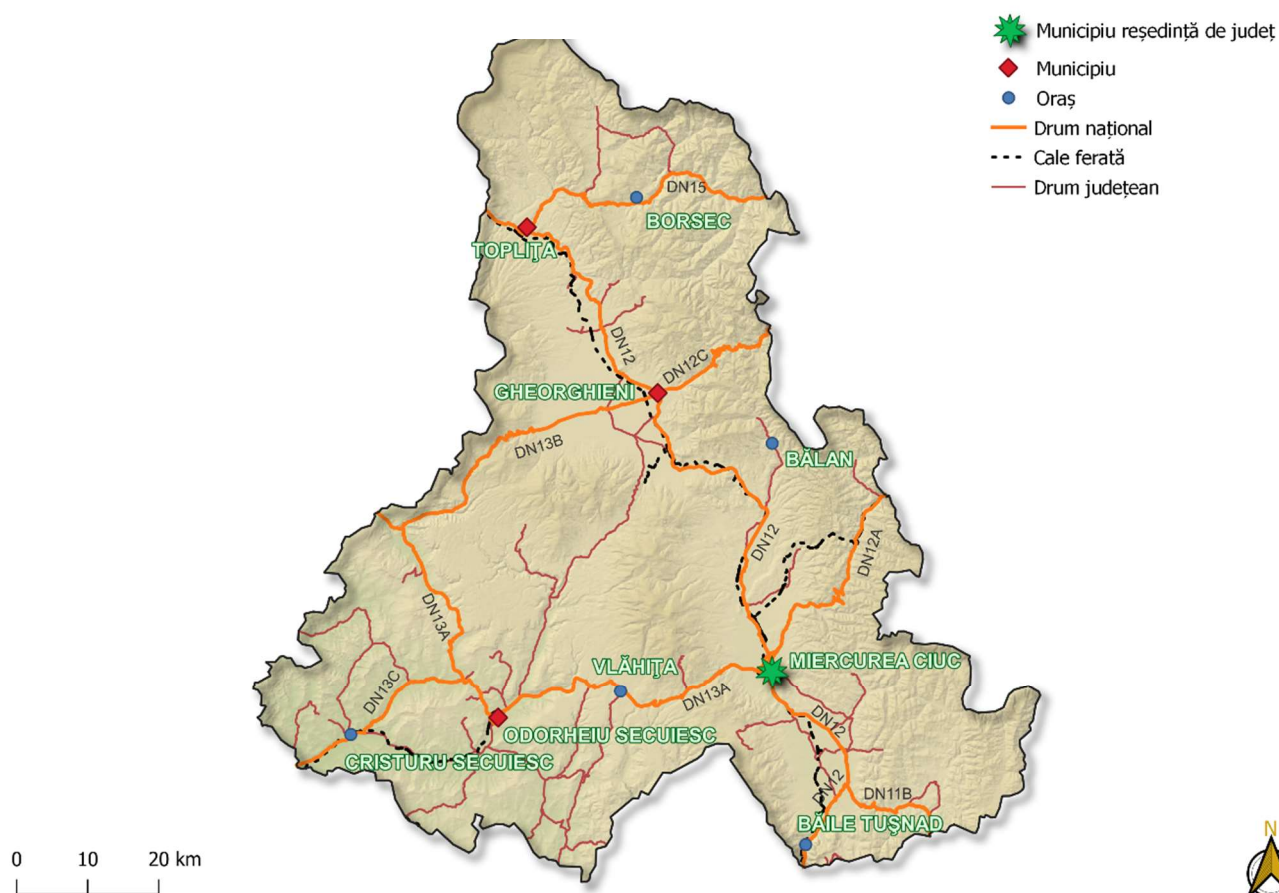
2.1 Infrastructura principală de transport

Infrastructura principală de transport se compune din rețeaua rutiera principală (formată din 443 km de drumuri naționale) și din rețeaua feroviară națională care, pe teritoriul județului, însumează 173 km.

Rețeaua rutieră principală asigură legătura județului Harghita cu județele învecinate, Capitala și cu rețeaua europeană de transport, facilitând deplasarea unui număr mare de persoane și a unui volum de mărfuri în creștere rapidă. Infrastructura secundară de transport este formată din 887 km de drumuri județene și 1594 km de drumuri comunale care asigură transportul în interiorul județului.

Deși nu dispune de un aeroport propriu, județul Harghita este deservit de două aeroporturi aflate pe o rază de 250 km, la maxim patru ore, în Cluj-Napoca și Târgu Mureș.

În municipiul Miercurea Ciuc există un terminal de transport intermodal operațional.

c. Căi rutiere de transport

- **Drumuri de importanță europeană:**

- **E578 (DN12):** cale secundară a transporturilor rutiere din Europa, aflată în totalitate pe teritoriul României, asigurând legătura dintre drumurile europene: E58, E60 și E574. Sectorul de drum european din județul Harghita asigură legătura între orașele: Reghin, Gheorgheni, Miercurea Ciuc și Sfântu Gheorghe.

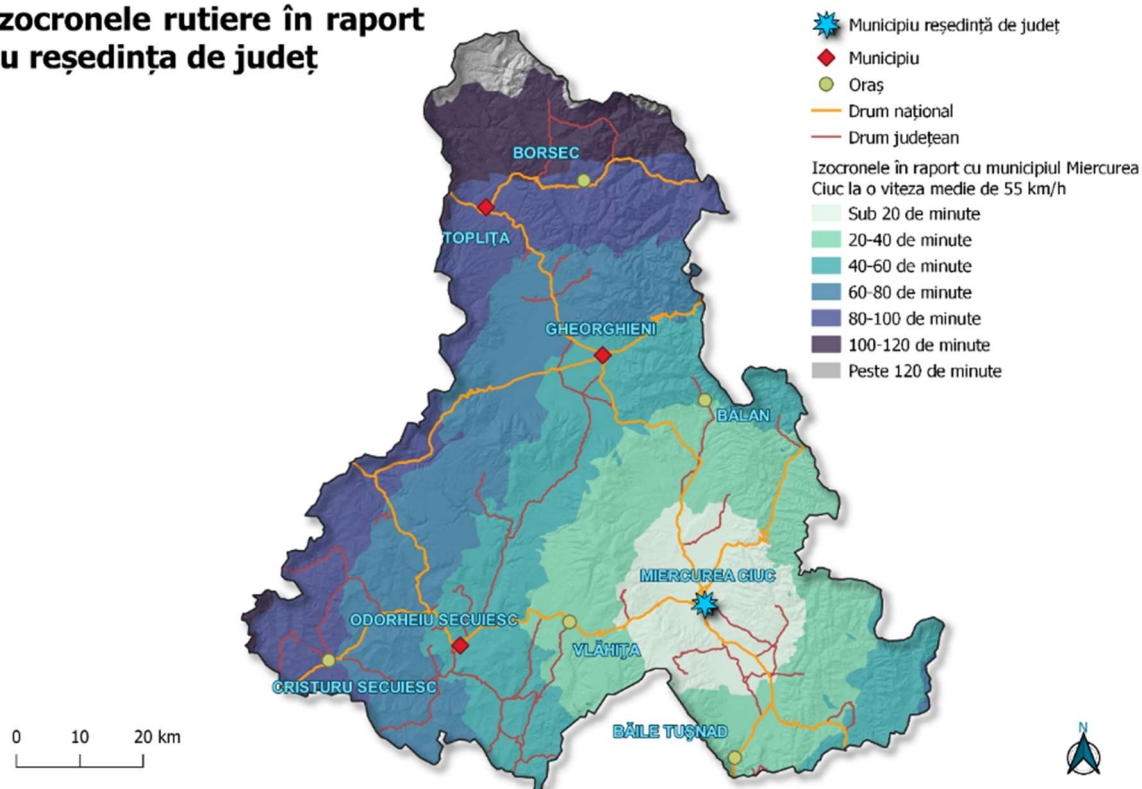
- **Drumuri de importanță națională și județeană**

- **DN11B:** drum național secundar, pornește din localitatea Cozmeni, asigurând legătura județului Harghita (partea de sud-est) cu localități din nordul județului Covasna, ajungând până în Târgu Secuiesc
- **DN12:** drum național ce traversează județele Harghita și Covasna pe direcția nord-sud, pornind de la Toplița și trecând prin Gheorgheni, Miercurea Ciuc, Sfântu Gheorghe și terminându-se la Chichiș (în DN11), la 23 km de municipiul Brașov
- **DN 12C leagă municipiul Gheorgheni de orașul Bicaz și DN15**
- **DN13A:** asigură legătura municipiilor Miercurea Ciuc și Odorheiu Secuiesc, cu DN13 prin Sovata și Bălăușeri
- **DN13B:** drum național secundar ce leagă orașul Gheorgheni de localitatea Praid (salină și localitate turistică), asigurând prin DN13A legătura cu Sovata
- **DN15:** asigură legătura județului Harghita spre vest, cu județele Mureș și Cluj, iar spre est, cu județul Neamț prin traseul Toplița – Poiana Teiului – Bicaz facilitând traseul spre obiectivele turistice, culturale și religioase din nordul Moldova

- **Drumuri județene cu rol de drum național,** de legătură pentru orașele și localitățile turistice care nu sunt intersectate de o șosea națională:

- **DJ125** asigură legătura orașului Bălan cu DN12
- **DJ138A** asigură legătura localității Harghita Băi, prin Pasul Vlăhița, spre DN13A

Izocronale rutiere în raport cu reședința de județ

Orașele Bălan, Vlăhița și Băile Tușnad se află în interiorul izocroniei de 20-40 de minute față de Municipiul Miercurea Ciuc. Municipiile Odorheiu Secuiesc și Gheorghieni se află în zona acoperită de izocrona de 40-60 de minute, iar municipiul Toplița și orașele Borsec și Cristuru Secuiesc în izocrona de 80-100 de minute. Extremitatea de Nord se află la peste 120 de minute de mers cu mașina față de municipiu reședință de județ.

b. Infrastructura feroviară

- **Căi ferate principale (magistrale feroviare)**
  - magistrala 400 (București – Brașov - Sfântu Gheorghe – Miercurea Ciuc – Ciceu – Deda – Dej – Baia Mare – Satu Mare – Halmeu)
- **Căi ferate secundare**
  - Odorheiu Secuiesc – Vânători (lângă Sighișoara, jud. Mureș)
  - Praid – Sovata (jud. Mureș)
  - Miercurea Ciuc – Moinești (jud. Bacău)

2.2 Distanțele rutiere față de principalele puncte de interes național

- **Distanța dintre Miercurea Ciuc, Capitală și orașele de importanță regională:**
  - Miercurea Ciuc - București: 262 km
  - Miercurea Ciuc - Târgu Mureș (nord-vest): 144 km
  - Miercurea Ciuc - Piatra Neamț (nord-est): 144 km

- Miercurea Ciuc - Bacău (est): 139 km
  - Miercurea Ciuc - Sibiu (sud-vest): 196 km
  - Miercurea Ciuc - Sfântu Gheorghe (sud): 70 km
  - Miercurea Ciuc - Braşov (sud - vest): 102 km
- **Distanţa de la Miercurea Ciuc la cele mai apropiate aeroporturi:**
    - Miercurea Ciuc - Aeroportul Internaţional Târgu Mureş: 159 km
    - Miercurea Ciuc - Aeroportul Internaţional Cluj Napoca: 241 km
    - Miercurea Ciuc - Aeroportul Internaţional George Enescu: 142 km

2.3. Indicatori statistici privind infrastructura judeţeană de transport

Lungimea totală a drumurilor publice este de 2085 km, dintre care 913 km sunt modernizaţi (28,1%), iar 436 km cu IUR (îmbrăcăminte uşoară rutieră). Judeţul Covasna se plasează astfel pe locul 26 în România şi pe locul 5 loc în Regiune în ce priveşte ponderea drumurilor modernizate sau cu îmbrăcăminte uşoară rutieră în totalul reţelei rutiere. Densitatea drumurilor publice este de 31,4 km/100 km², sub media naţională (36,2 km/100 km²).

Lungimea totală a drumurilor naţionale este de 443 km, dintre care 99,6 % modernizate, fiind peste valoarea naţională (95,4 %). Drumurile judeţene însumează 845 km (50,9% modernizate), iar cele comunale 797 km (5,3% modernizate).

Lungimea totală a căilor ferate măsoară 207 de km, dintre care 83,6% este electrificată, media naţională fiind de 37,9%.

Infrastructura rutieră la 1 ianuarie 2021

km-

	Drumuri publice Total	din care:								Densitatea drumurilor publice la 100 km ² teritoriu
		Modernizate	Cu IUR ²	Drumuri naţionale	din care:		Drumuri judeţene şi comunale	din care:		
					Modernizate	Cu IUR		Total	Modernizate	
România	86199	40571	21112	17530	16740	635	68669	23831	20477	36,2
R. Centru	11463	6215	1638	2525	2493	25	8938	3722	1613	33,6
Harghita	2085	913	236	443	441	2	1642	472	234	43,8

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO

Infrastructura feroviară la 1 ianuarie 2021

Căi ferate (km)	
Total	Electrificate

² îmbrăcăminte uşoară rutieră

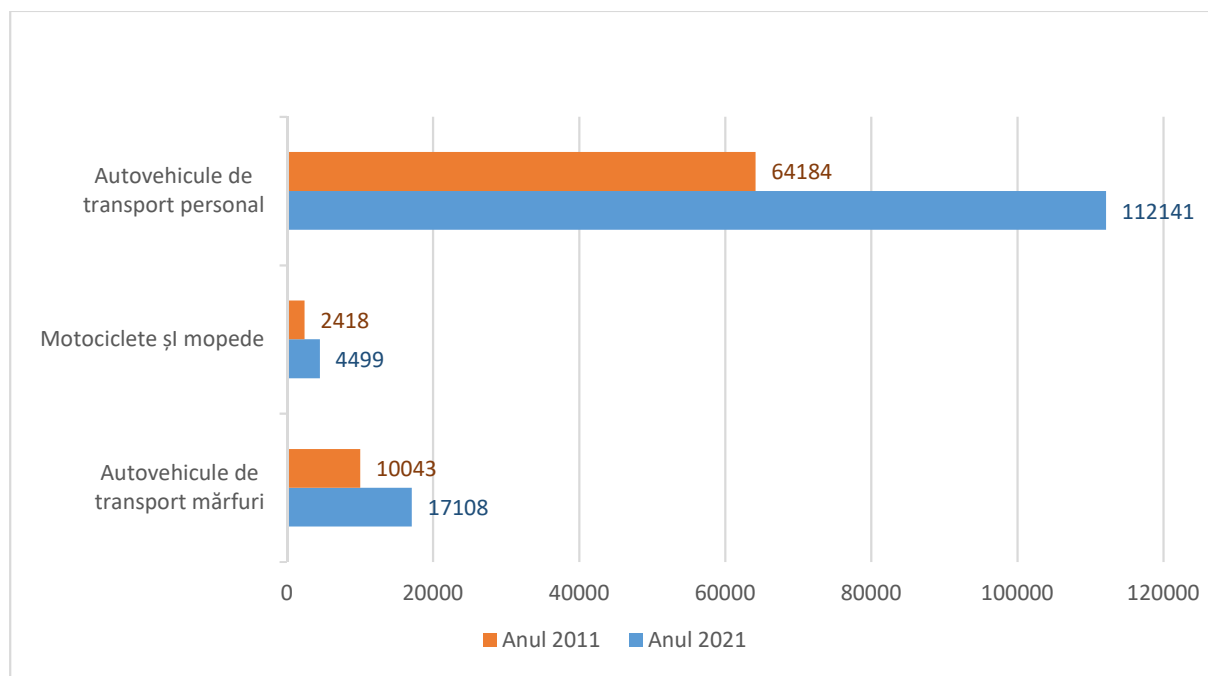
Regiunea CENTRU	1345	672
Județul Harghita	207	173

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO

2.4. Evoluția numerică a mijloacelor de transport rutier

În perioada 2011-2021 numărul tuturor autovehiculelor a crescut semnificativ:

- Autovehiculele de transport personal au crescut cu 74,7%, de la 64184 în anul 2011 la 112141 în anul 2021.
- Motocicletele și mopedele au avut cel mai mare procent de creștere (86%), de la 2418 unități înmatriculate în anul 2011 la 4499 în anul 2021.
- Autovehiculele de transport mărfuri au crescut cu 70,4%, de la 10043 în anul 2011, la 17108 în anul 2021.

Rata de creștere/descreștere a autovehiculelor de transport persoane, marfă, motociclete și motorete în 2011 față de 2021

	-%-		
	Autovehicule de transport persoane	Motociclete, motorete	Autovehicule de transport marfă
Regiunea Centru	43.28	42.18	41.87
Județul Harghita	42.76	46.25	41.30

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO

Rata de motorizare a județului a crescut semnificativ de la 196 autoturisme la 1000 locuitori în anul 2011 la 373 autoturisme la 1000 locuitori în anul 2021, fiind peste valoarea națională (396 autoturisme la 1000 locuitori).

	Rata de motorizare 2011	Rata de motorizare 2021
România	215	396
Județul Harghita	196	373

Sursă: Indicatori prelucrați pe baza datelor: INS, Baza de date TEMPO și Eurostat

Creșterea puternică a numărului de vehicule rutiere de pasageri și de mărfuri într-un interval de timp relativ scurt a determinat dublarea volumului traficului de persoane și mărfuri și, în consecință utilizarea mult mai intensă a rețelei județene de drumuri.

3. Demografie

3.1 Evoluția principalilor indicatori demografici

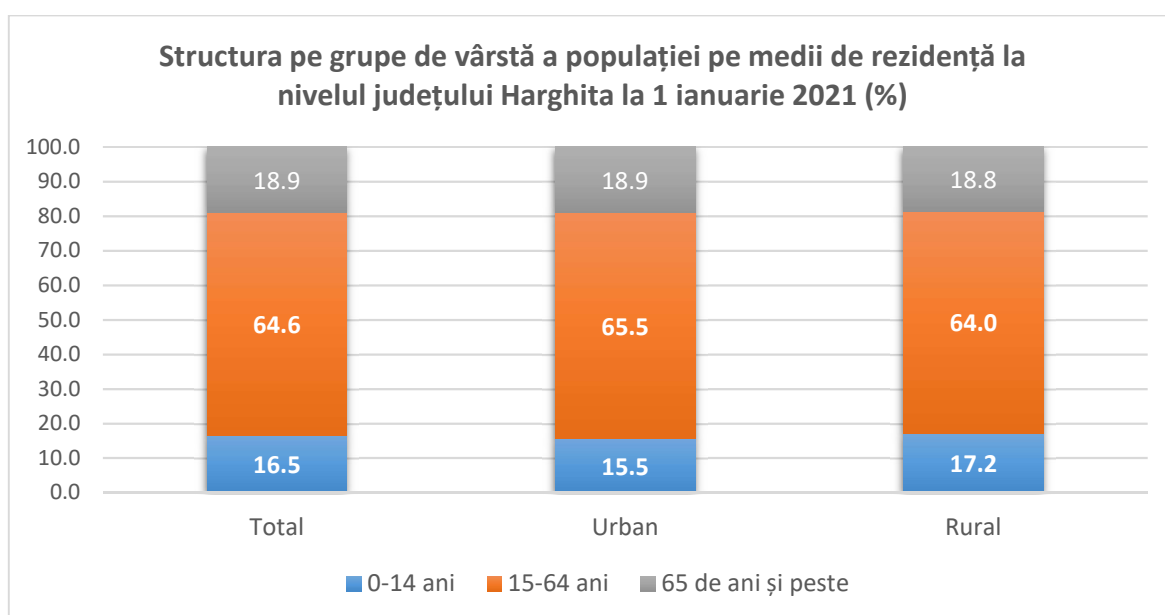
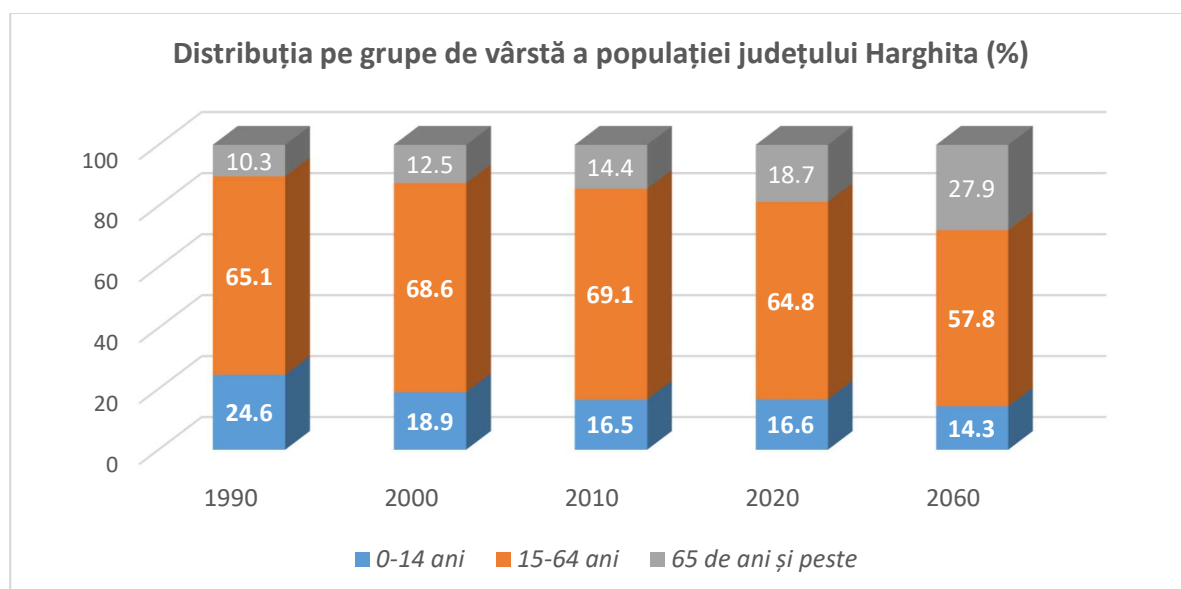
Indicatorul	UM	Județ			Regiunea Centru	România	Uniunea Europeană
		2000	2010	2020	2020	2020	2020
Populația totală	Mii persoane	341.6	324.9	300.4	2309.4	19269.5	447218.8
Pondere populatiei județului la nivel regional/național	%				13.0	1.6	
Densitatea populației	Locuitori/km ²	51.5	48.9	45.2	67.7	80.8	111.9
Pondere populatiei din mediul urban	%	45.4	43.7	42.2	57.2	53.9	75
Structura populației pe grupe de vârstă:							
Pondere populatiei tinere (0-14 ani)	%	18.9	16.5	16.6	16.5	10.2	15.1
Pondere populatiei adulte (15-64 ani)	%	68.6	69.1	64.8	64.7	70.6	64.1
Pondere populatiei în vârstă (65 de ani și peste)	%	12.5	14.4	18.7	18.8	19.1	20.8
Rata natalității	‰	10.9	10.5	10	10.6	10.3	9.1
Rata mortalității	‰	10.8	10.8	12.9	12.9	13.5	11.6
Rata sporului natural	‰	0.1	-0.3	-3.8	-3.5	-4.4	-2.5
Speranța de viață	Ani	71.03	74.04	76.14	76.54	76.05	80.4
Raportul de dependență demografică	%	45.8	44.7	54.3	54.6	41.5	56
Rata îmbătrânirii demografice	‰	661.4	872.7	1126.7	1139.6	1869.8	1383.7

Cu o **populație** totală de 299,1³ mii locuitori în 2021, județul Harghita se situează pe locul 32 în rândul celor 42 județe ale României. Densitatea populației este scăzută (45,0 locuitori/km² în 2021), fiind sub cea înregistrată la nivel național (80,5 locuitori/km² în 2021) și regional (67,5 locuitori/km² în 2021). **La nivelul mediilor de rezidență, în 2021 în județul Harghita, 42,1% din populație era în mediul urban, iar 57,9% în mediul rural, în ultimele două decenii observându-se o scădere a ponderii populației urbane și o creștere a cei rurale.**

³ Populația rezidentă la 1 ianuarie 2021 era la nivelul județului Harghita de 299.075 de persoane

În ultimele două decenii, populația județului Harghita s-a redus cu peste o zecime (-12,4%, în 2021 față de 2000), iar în ultimele trei decenii populația județului s-a redus cu 17,4% (în 2021 față de 1990), înregistrând un ritm moderat de declin demografic. Potrivit prognozelor demografilor din cadrul Institutului Național de Statistică, județul Harghita ar mai putea pierde 5,3% din populația actuală până în 2030 și aproape un sfert până în 2060 (-23,3%). La baza acestei evoluții au stat atât scăderea natalității cât și procesul migrațional (migrația internă și externă).

Evoluția **structurii pe grupe de vârstă** pune în evidență un accentuat proces de îmbătrânire demografică, ponderea vârstnicilor mărindu-se de la 10,3% în 1990 la 18,9% în anul 2021, prognoza pentru 2060 fiind de 27,9%. În schimb, ponderea tinerilor a scăzut de la 24,6% în 1990 la 16,5% în 2021, prognoza la orizontul 2060 fiind de 14,3%. Din structura populației la nivel de medii de rezidență din prezent, se evidențiază o pondere mai mică a populației tinere din mediul urban comparativ cu cea din mediul rural.

La nivelul județului Harghita, **rata sporului natural** al populației a înregistrat valori negative în ultimele trei decenii în perioada 1993-1999, 2001-2004, 2006-2020, valori pozitive înregistrându-se doar în perioada 1990-1992 și anii 2000 și 2005. În 2020 rata sporului natural în județul Harghita era de -3,8‰, valoare negativă mai mare față de cea la nivel regional (-3,5‰) și mai mică față de cea la nivel național (-4,4‰). În 2020, în mediul urban din județul Harghita valoarea sporului natural era de -3,9‰, iar în mediul rural de -3,7‰.

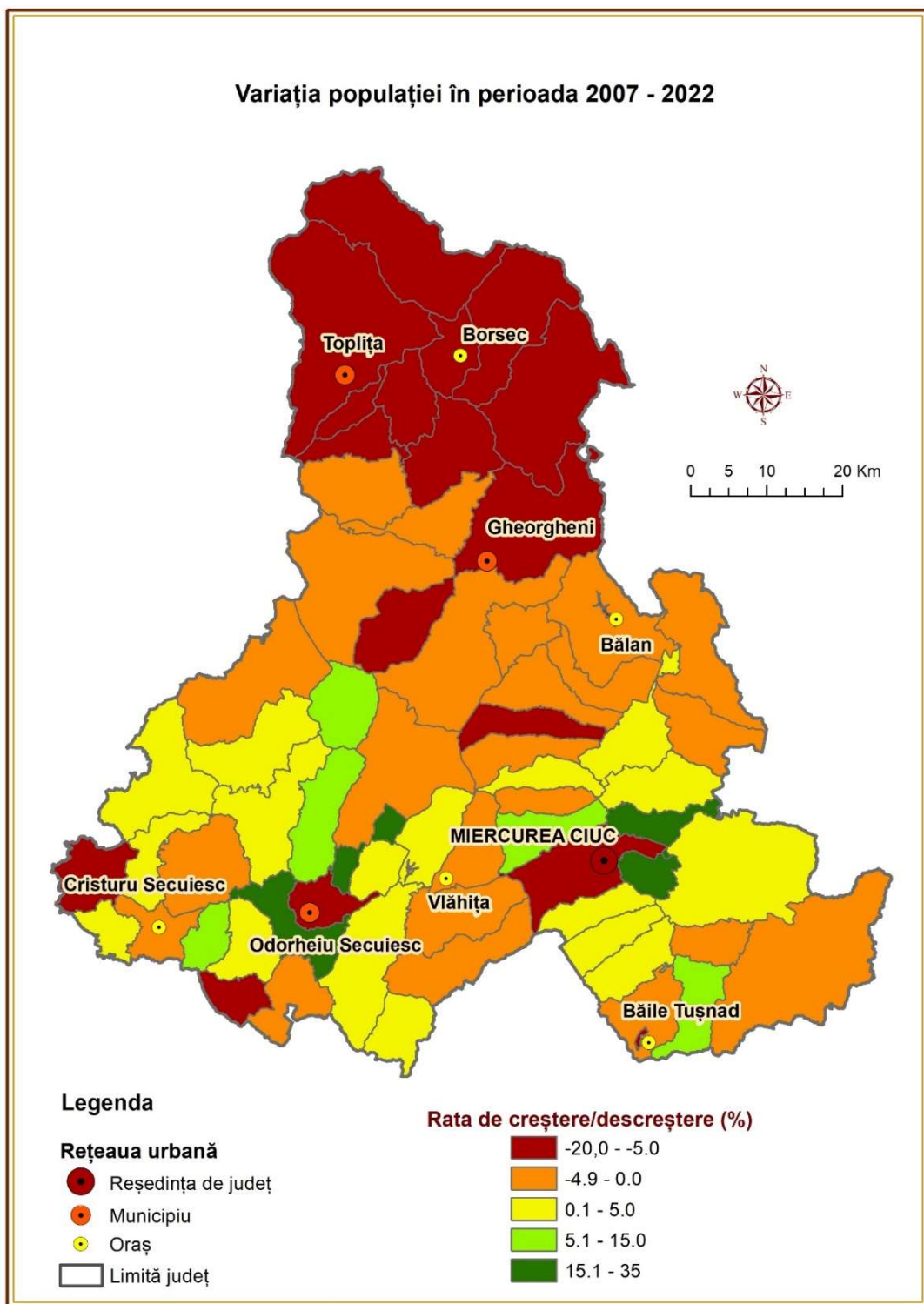
Rata natalității a avut o evoluție sinusoidală în ultimele trei decenii ajungând în 2020 la 10‰ în județul Harghita (8,8‰ în mediul urban și 10,8‰ în mediul rural), fiind similară cu cea la nivel național (10,3‰) și regional (10,6‰).

Rata mortalității a crescut vizibil în ultimele trei decenii ajungând în 2020 la 12,9‰ în județul Harghita (11,7‰ în mediul urban și 13,9‰ în mediul rural), fiind mai mică față de cea la nivel național (13,5‰) și similară cu cea la nivel regional (12,9‰).

Ca urmare a scăderii ponderii populației tinere (0-14 ani), **raportul de dependență demografică** s-a redus în perioada 1990-2010 de la 53,6% la 44,7%, însă în următorul deceniu se observă o creștere, ajungând în 2021 la 54,7%. Ca urmare a creșterii ponderii populației vârstnice se estimează că raportul de dependență demografică va ajunge în 2060 la 73,0%. Ca efect al acestor modificări ale structurii pe vârste, **rata îmbătrânirii demografice** a crescut în ultimele trei decenii de la 418,7 ‰ în 1990 la 1142,6‰ în 2021, observându-se o creștere de 2,7 ori, valoarea acestui indicator. Potrivit prognozelor demografice la orizontul anului 2060 rata îmbătrânirii demografice ar putea ajunge, în varianta medie de prognoză, la 1952,6‰, fiind sub media națională (2302,3‰). Aceste valori plasează județul Harghita printre județele cu un ritm mediu de îmbătrânire demografică din România.

În ultimele trei decenii s-a înregistrat o creștere a **speranței de viață** de la 71,04 ani în 1990 la 76,14 ani în 2020, durata medie a vieții fiind similară cu cea la nivel regional și național.

Analizate în profil teritorial, evoluțiile demografice mai sus amintite se desfășoară în mod diferit. Există în partea de sud a județului zone rurale în care se observă o creștere a populației, în timp ce în mediul urban și cea mai mare parte a județului se înregistrează descreșteri ale numărului populației. Un proces accelerat de îmbătrânire și depopulare se evidențiază în zona montană din partea nordică și centrală a județului.

3.2. Populația la nivel de localitate

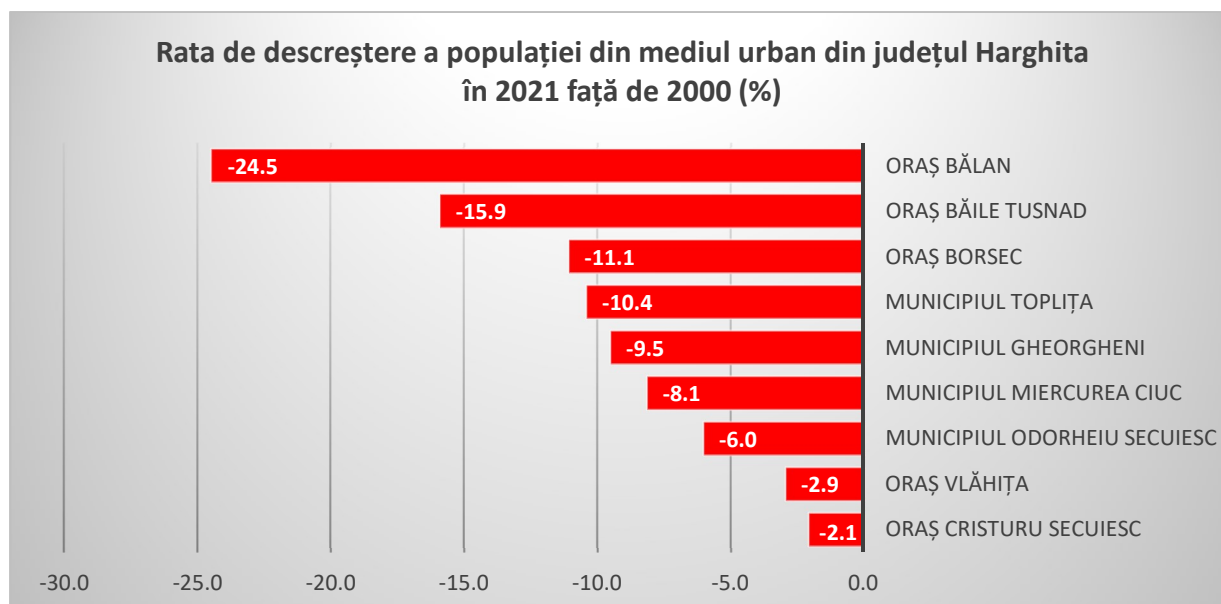
Rata de urbanizare la nivelul județului Harghita era în 2021 de 43,6%, fiind mai mică față de cea înregistrată la nivel regional și național. Rețeaua localităților urbane cuprinde 4 municipii și 5 orașe. Dintre acestea, două municipii au o populație mai mare de 30.000 locuitori, două

municipii au o populație sub 20.000 locuitori, un oraș are o populație puțin peste 10000 locuitori, iar patru orașe au sub 10000 locuitori.

Populația⁴ localităților urbane din județul Harghita la 1 iulie 2021

Total județ	327877
Total mediul urban	143077
MUNICIPIUL MIERCUREA CIUC	40958
MUNICIPIUL ODORHEIU SECUIESC	37549
MUNICIPIUL GHEORGHENI	19313
MUNICIPIUL TOPLIȚA	15417
ORAȘ CRISTURU SECUIESC	10683
ORAȘ VLĂHIȚA	7553
ORAȘ BĂLAN	7362
ORAȘ BORSEC	2629
ORAȘ BĂILE TUSNAD	1613

Sursa: Institutul Național de Statistică

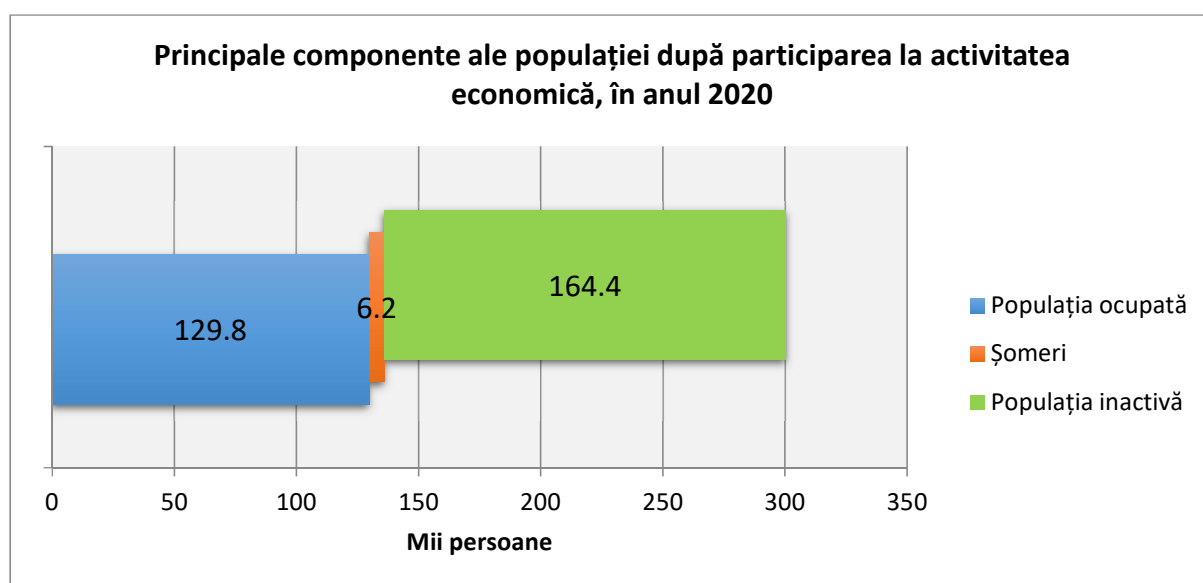
În ultimele două decenii, la nivelul mediului urban din județul Harghita, populația s-a redus, cele mai mari rate de descreștere, peste -10% fiind în orașele Bălan, Băile Tușnad și Borsec și municipiul Toplița.

La nivelul mediului rural din județul Harghita, în ultimele două decenii, cele mai mari creșteri ale populației s-au înregistrat în comunele Feliceni (+26,1%), Păuleni-Ciuc (+22,8%), Secuieni (+10,1%), Lupeni (+5,0%), Frumoasa (+5,0%). Cele mai mari descreșteri ale populației s-au înregistrat în comunele Siculeni (-60,0%), Sâncrăieni (-57,5%), Dănești (-52,9%), Cârța (-51,9%), Sânmărtin (-47,4%), Brădești (-40,5%), Mugeni (-29,8%).

⁴ Populația după domiciliu la 1 iulie 2021

3.3.Participarea populației la activitatea economică

Din cele 300,4 mii persoane, reprezentând populația totală a județului Harghita în 2020, **populația activă** numără 136 mii persoane (45,3% din total), în timp ce **resursele de muncă** însumează 187,9 mii persoane, reprezentând 62,6% din populația județului (aici fiind incluse toate persoanele în vârstă de muncă, apte de lucru precum și persoanele în afara vârstei de muncă, aflate în activitate). Diferența de **51,9** mii persoane este constituită din studenții și elevii în vârstă de muncă care frecventează cursuri de zi, femeile casnice și alte categorii de persoane neocupate. **Populația inactivă** numără 164,4 mii persoane în 2020 (54,7% din total), fiind alcătuită din elevi și studenți, pensionarii care nu realizează alte venituri în afara pensiei, femei casnice, copiii și adulții care nu au statut de elev, respectiv pensionar și care sunt întreținuți de familie, stat sau organizații private.

4. Economia

4.1. Indicatori macroeconomici

4.1.1. Produsul Intern Brut

Valoarea, structura produsului intern brut al județului Harghita

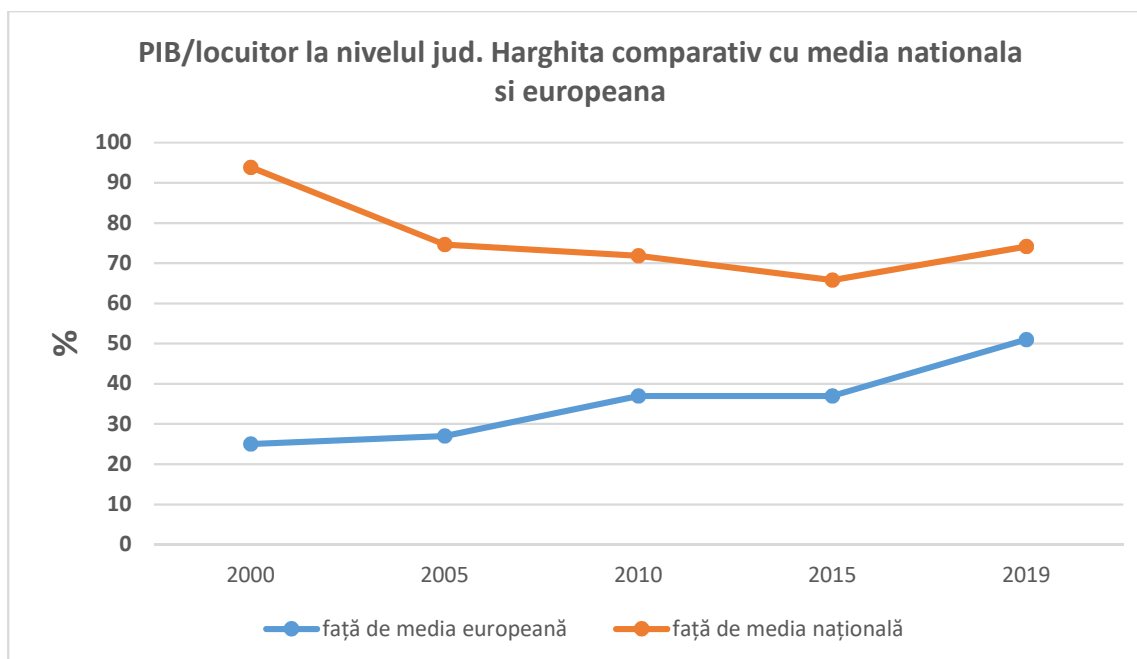
	UM	2000	2005	2010	2015	2019
Produsul intern brut	Mil lei prețuri curente	1.153,18	3.306,36	6.062,46	7.297,7	12.249,33
Structura VAB						
 Agricultura	%	18,5	12,5	7,4	6,9	5,2
 Industria	%	35,8	35,3	42,5	33,2	29,6
 Construcții	%	2,7	3,9	6,1	5,2	5,8
 Servicii	%	43,0	47,8	44,0	54,8	59,3
PIB/ locuitor	Euro PCS	4.600	5.900	9.200	10.200	16.100
PIB/loc. în raport cu media națională	%	94	75	72	66	74
PIB/loc. în raport cu media europeană (EU27)	%	25	27	37	37	51

Sursa: Calcule pe baza datelor Institutului Național de Statistic și EUROSTAT

Produsul intern brut realizat la nivelul județului Harghita în anul 2019 însumează 12,25 miliarde lei prețuri curente. Structura acestuia relevă predominanța sectorului serviciilor și a industriei (59,3% respectiv 29,6% din total), cota agriculturii fiind de doar 5,2% din PIB iar cea a sectorului construcțiilor de 6,8%.

Produsul intern brut/ locuitor la nivelul județului Harghita a atins 16100 euro PCS (euro la paritatea puterii de cumpărare standard), valoare sub cea a indicatorului la nivel național (21.700 euro PCS). Comparativ cu alte state europene, PIB/locuitor la nivelul județului Harghita ajunge la doar 51% din media europeană. Acest raport a crescut de peste 2 ori în doar 20 ani, datorită ritmului superior de creștere economică înregistrat în județul Harghita comparativ cu media statelor membre UE.

Evoluția structurii valorii adăugate brute (VAB) la nivelul județului Harghita

	-%-				
	2000	2005	2010	2015	2019
Agricultură, silvicultură, pescuit	18,5	12,5	7,4	6,9	5,2
Industrie	35,8	35,2	42,5	33,2	29,6
Construcții	2,7	3,9	6,1	5,2	5,8
Comerț, hoteluri și restaurante, transporturi, comunicații	23,7	18,2	13,1	24,0	23,2
Intermedieri financiare, tranzacții imobiliare, închirieri și activități profesionale	9,4	15,0	12,0	13,7	14,6
Administrație publică, învățământ, sănătate și asistență socială	9,9	15,2	18,8	17,1	21,4

Sursa: Calcule pe baza datelor Institutului Național de Statistică

În perioada 2000-2019 structura valorii adăugate brute, pe activități economice principale a județului Harghita a suferit o serie de modificări majore. Agricultură și silvicultură și-au redus ponderea în valoarea adăugată brută la nivel județean de la 18,5% în 2000 la 5,2% în 2019, în timp ce ponderea sectorului Administrație publică, învățământ, sănătate și asistență socială a crescut de la 9,9% la 21,4%. Proportia construcțiilor s-a mărit în aceeași perioadă cu aproape 3,1 puncte procentuale. Ponderea domeniului „Comerț, hoteluri și restaurante, transporturi, comunicații” a înregistrat oscilații fiind în revenire la ponderea care a avut-o la începutul perioadei. Creșteri ale contribuției la formarea valorii adăugate brute s-au înregistrat și în cazul sectorului „Intermedieri financiare, tranzacții, servicii pentru întreprinderi”.

4.1.2. Investițiile străine directe

Județele României în funcție soldul ISD la 31.12.2020

Județul	Valoarea ISD (milioane euro)	Poziția	Județul	Valoarea ISD/locuitor (euro/locuitor)
București	48713	1	București	26542,9
Ilfov	5876	2	Ilfov	12072,1
Timiș	4579	3	Timiș	6486,6
Brașov	2668	4	Brașov	4820,1
Prahova	2579	5	Sibiu	4535,3
Cluj	2101	6	Prahova	3619,9
Mureș	1884	7	Mureș	3533,5
Sibiu	1820	8	Alba	3161,7
Constanța	1804	9	Cluj	2960,9
Argeș	1521	10	Constanta	2684,0
Dolj	1334	11	Arad	2652,0
Arad	1103	12	Argeș	2645,1
Alba	1024	13	Olt	2319,6
Bihor	1023	14	Sălaj	2148,2
Olt	904	15	Dolj	2146,7
Maramureș	710	16	Bihor	1826,1
Galați	708	17	Satu Mare	1720,9
Satu Mare	570	18	Maramureș	1548,1
Iași	515	19	Tulcea	1535,7
Hunedoara	456	20	Galați	1415,4
Buzău	451	21	Covasna	1404,6
Sălaj	451	22	Giurgiu	1378,9
Dâmbovița	442	23	Ialomița	1308,9
Suceava	420	24	Hunedoara	1199,7
Giurgiu	363	25	Buzău	1102,3
Ialomița	333	26	Călărași	1066,9
Bacău	329	27	Dâmbovița	907,4
Călărași	299	28	Caras-Severin	801,3
Tulcea	295	29	Harghita	739,7
Covasna	283	30		
Harghita	223	31		

Sursa: BNR

Conform datelor publicate de către BNR, județul Harghita ocupa a **31-a poziție la nivel național în ce privește soldul investițiilor străine directe (ISD)** la finalul anului 2020. Cu o valoare de peste 223 milioane de euro, investițiile străine din județul Harghita reprezintă 0,3% din valoarea investițiilor străine de la nivelul României, respectiv 2,6% din valoarea investițiilor străine din Regiunea Centru. În ceea ce privește investițiile străine pe locuitor, cu o valoare de 739,7 euro/locuitor, județul Harghita se situează sub media regională (3662,5

euro/locuitor) și sub media națională (4505,3 euro/locuitor), ocupând a **29-a poziție la nivel național prin prisma acestui indicator.**

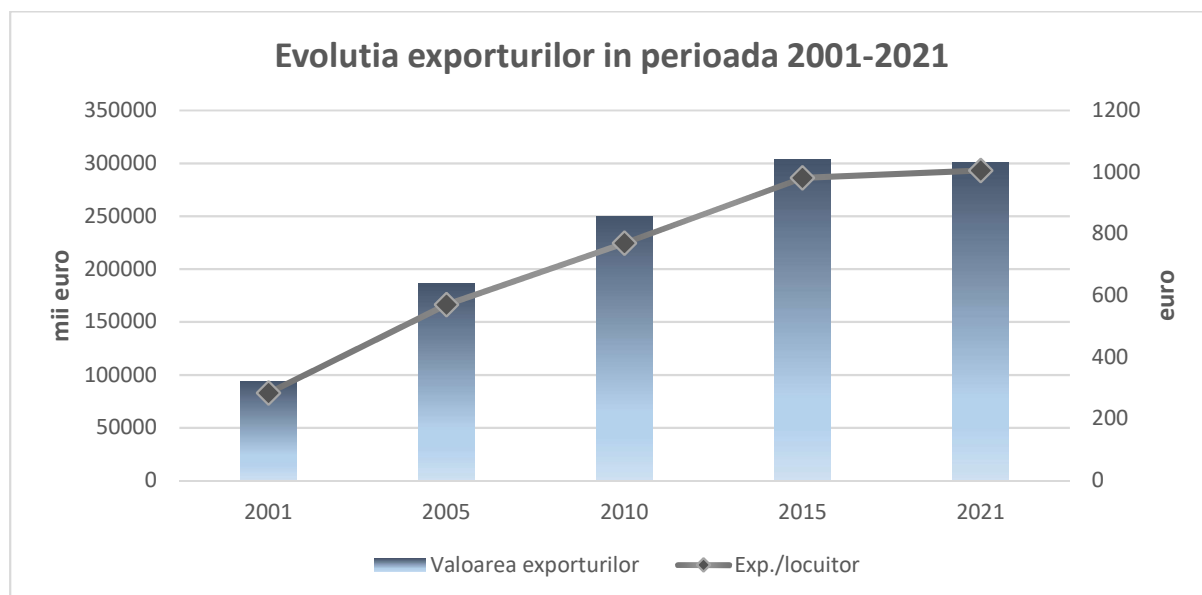
4.1.3. Exporturi

	UM	2001	2010	2015	2021
Valoarea exporturilor	mii euro	93958	250227	303389	300468
Ponderea în exporturile României	%	0,7	0,7	0,6	0,4
Exporturi/ locuitor	euro	284	770	981	1005

Sursa: Institutul Național de Statistică

Exporturile de mărfuri joacă un rol important în dezvoltarea economică a județului Harghita. Principalele mărfuri exportate în anul 2021 au fost mobilier (19%), urmate de confecțiile textile (17,9%), produse de lemn, exclusiv mobilier (14,2%) și metale și articole din metal (11,5%). Mijloacele și materialele de transport și articolele din hârtie dețin ponderi mai mici dar semnificative în exportul județului (aproximativ 9%). Exporturile județene au crescut de peste 3 ori între 2001 și 2021, ajungând la peste 300 milioane euro.

Ponderea în exporturile naționale a scăzut la 0,4%, ceea ce arată o dinamică mai lentă urmată de exporturile județului Harghita comparativ cu evoluția la nivel național. Valoarea exporturilor pe locuitor a crescut constant în perioada 2001 – 2021, valoarea acestora crescând de la 284 euro/locuitor la 1005 euro/locuitor, cu toate acestea județul Covasna se plasează sub media națională care în anul 2021 era 3890 euro/locuitor.

4.2. Profil economic sectorial

Chiar dacă ponderea industriei în totalul valorii adăugate brute și în ce privește ocuparea forței de muncă la nivel județean s-a redus în ultimii 15-20 ani, industria își păstrează locul important în ansamblul economiei județului Harghita. Cea mai mare parte a volumului de investiții economice s-a îndreptat spre industrie, aceasta fiind totodată principala sursă de exporturi. Deși numeric predomină întreprinderile de mici dimensiuni, cea mai mare parte a producției industriale este realizată de întreprinderile mari și mijlocii.

În prezent, industria alimentară (producția de ape minerale și alte ape îmbuteliate, prelucrarea cărnii, lactate), industria textilă și industria de prelucrare a lemnului și a mobilei sunt pilonii principali ai industriei județului Harghita și asigură în prezent peste 50% din exporturile județului. Industria alimentară, bazată pe materiile prime locale sau provenind din alte județe, beneficiază de o piață de desfacere la nivel național și este parte a unor lanțuri valorice dezvoltate la nivel regional.

Ponderi semnificative în ultimii ani înregistrează și unele activități din sfera serviciilor (transporturile rutiere, comerțul cu amănuntul și comerțul cu ridicata) și din construcții.

4.2.1. Industrie și servicii

Activitățile reprezentative pentru județul Harghita în anul 2020:

Clasa conform CAEN rev. 2	CA anuală (milioane lei)	Ponderea în totalul CA județeană (%)
1107 Producția de băuturi răcoritoare nealcoolice; producția de ape minerale și alte ape îmbuteliate	1.068,7	8,6
4711 Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun	851,1	6,8
4639 Comerț cu ridicata nespecializat de produse alimentare, băuturi și tutun	565,4	4,5
4120 Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale	571,2	4,6
4635 Comerț cu ridicata al produselor din tutun	488,4	3,9
4941 Transporturi rutiere de mărfuri	436,3	3,5
4673 Comerț cu ridicata al materialului lemnos și al materialelor de construcții și echipamentelor sanitare și de încălzire	355,4	2,8
4672 Comerț cu ridicata al metalelor și minereurilor metalice	352,7	2,8
4674 Comerț cu ridicata al echipamentelor și furniturilor de fierărie pentru instalații sanitare și de încălzire	347,3	2,8
4211 Lucrări de construcții a drumurilor și autostrăzilor	271,1	2,2

Sursa: ONRC

Principalele firme cu sediul în județul Harghita după cifra de afaceri:

- Producția de băuturi răcoritoare nealcoolice, producția de ape minerale și alte ape îmbuteliate: **ROMAQUA GROUP SA (LOCUL 3 la nivel național în activitatea respectiva), PERLA HARGHITEI SA (LOCUL 9 la nivel național în activitatea respectiva)**
- Comerț cu ridicata al produselor din tutun: **M. TABAC SRL (LOCUL 8 la nivel național în activitatea respectiva)**
- Comerț cu ridicata nespecializat de produse alimentare, băuturi și tutun: **AMIGO & INTERCOST SRL (LOCUL 8 la nivel național în activitatea respectiva)**
- Comerț cu ridicata al metalelor și minereurilor metalice: **MELINDA-IMPEX STEEL SRL (LOCUL 5 la nivel național în activitatea respectiva), COLOR-METAL SRL (LOCUL 15 la nivel național în activitatea respectiva)**
- Comerț cu ridicata al echipamentelor și furniturilor de fierărie pentru instalații sanitare și de încălzire: **MELINDA-IMPEX INSTAL SRL (LOCUL 4 la nivel național în activitatea respectiva), MAGDOLNA IMPEX S.R.L. (LOCUL 11 la nivel național în activitatea respectiva)**
- Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun: **ELAN-TRIO SRL (LOCUL 15 la nivel național în activitatea respectiva), HARGHITA RETAIL SRL (LOCUL 26 la nivel național în activitatea respectiva)**
- Finisarea materialelor textile: **COATS ROMANIA SRL (LOCUL 1 la nivel național în activitatea respectiva)**
- Activități de tipărire: **INFOPRESS GROUP SA (LOCUL 4 la nivel național în activitatea respectiva)**
- Lucrări de construcții a drumurilor și autostrăzilor: **ING SERVICE SRL (LOCUL 22 la nivel național în activitatea respectiva), MULTIPLAND SRL (LOCUL 52 la nivel național în activitatea respectiva)**
- Comerț cu ridicata de piese și accesorii pentru autovehicule: **IMPAR SRL (LOCUL 18 la nivel național în activitatea respectiva)**
- Fabricarea de mobilă: **IRIS SERVICE CIUC SA (LOCUL 15 la nivel național în activitatea respectiva)**
- Comerț cu amănuntul al articolelor de fierărie, al articolelor din sticlă și a celor pentru vopsit, în magazine specializate: **APC UNIVERSAL PARTNER SRL (LOCUL 5 la nivel național în activitatea respectiva)**
- Comerț cu ridicata al materialului lemnos și al materialelor de construcții și echipamentelor sanitare: **SAZY TRANS IMPEX SRL (LOCUL 28 la nivel național în activitatea respectiva)**
- Fabricarea produselor lactate și a brânzeturilor: **GORDON-PROD SRL (LOCUL 10 la nivel național în activitatea respectiva)**
- Producția și conservarea cărnii: **ARTERIMPEX SRL (LOCUL 19 la nivel național în activitatea respectiva)**

4.2.2. Agricultură

Din cauza reliefului predominant muntos, județul Harghita dispune de un potențial agricol limitat. Terenurile arabile însumează aproape 79 mii hectare, pășunile aproximativ 153 mii hectare, fânețele aproape 163 mii hectare. Terenurile arabile sunt localizate cu precădere în luncile Oltului, Mureșului și Târnavei Mari. Solurile se încadrează în clasa de fertilitate medie și redusă, iar condițiile de climă permit cultivarea majorității cerealelor, furajelor, legumelor și plantelor tehnice. Județul Harghita se numără printre cei mai importanți producători de cartofi la nivel național, cultura acestei plante având aici condiții ideale de dezvoltare. Suprafața ocupată de livezi s-a redus la jumătate în perioada 2000-2005 iar ulterior a înregistrat creșteri ușoare până în prezent, ajungând la 781 hectare. Suprafața ocupată de păduri este de peste 237 mii hectare.

Utilizarea terenurilor

	-ha-			
	2000	2005	2010	2014*
Suprafața agricolă totală, din care:	406436	394324	396538	395393
• Terenuri arabile	92729	91755	91715	78453
• Pășuni	148156	145479	146485	153385
• Fânețe	164058	156293	157538	162739
• Vii	77	35	35	35
• Livezi	1416	762	765	781
Păduri	232545	238959	236911	237574
Ape	4252	4252	4242	5066
Alte terenuri	20657	26355	26199	25857

Sursa: Institutul Național de Statistică

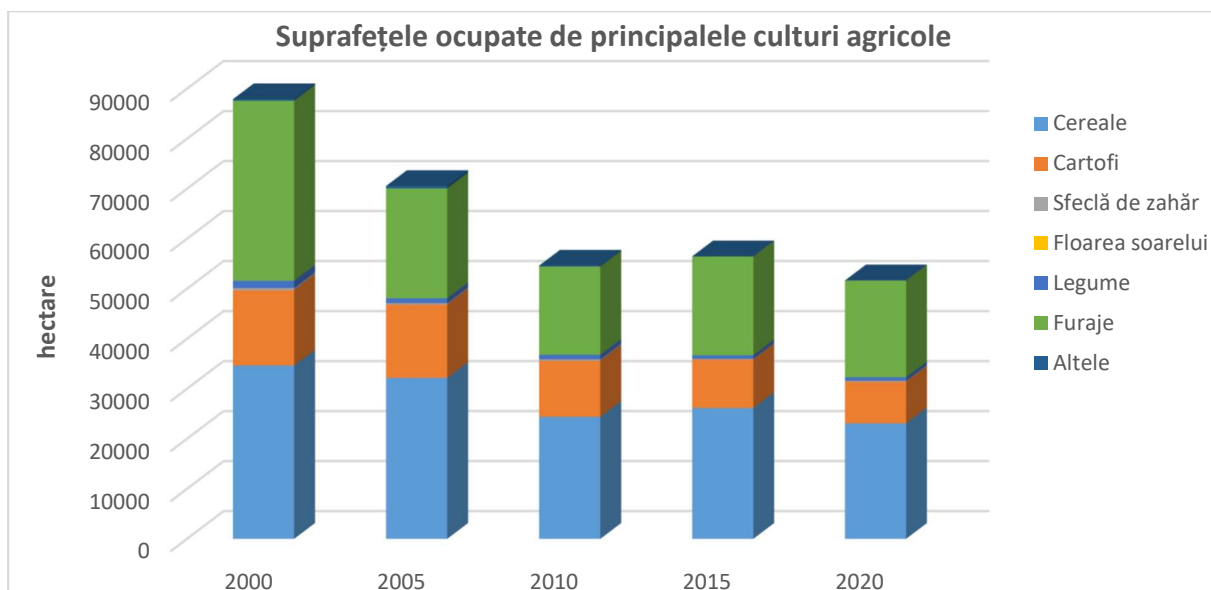
Pana la finalizarea acțiunii de cadastrare a tarii, de către Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară, seriile de date sunt blocate la nivelul anului 2014.

Suprafața cultivată în anul 2020 aceasta reprezintă aproape 66% din suprafața totală a terenurilor arabile, această pondere fiind mult sub media națională (88%). Predomină cultura cerealelor – 45% din total urmate de furaje –38% din suprafața cultivată și de cartofi –16%. Alte suprafețe importante sunt cultivate cu legume și sfeclă de zahăr.

Suprafața cultivată

	-ha-				
	2000	2005	2010	2015	2020
Total, din care	87903	70543	54629	56485	51671
• Cereale	34659	32194	24420	26175	23106
• Cartofi	15096	14678	11194	9715	8326
• Sfeclă de zahăr	372	258	261	82	151
• Floarea soarelui	20	0	0	0	0
• Legume	1467	975	939	749	727
• Furaje	36005	21976	17658	19764	19361

Sursa: Institutul Național de Statistică

Cu toate că suprafețele cultivate au fost în scădere, numărul de mașini și utilaje agricole a crescut, excepție făcând combinele de recoltat. Cu suprafață medie de 12 hectare teren arabil/ tractor, județul Harghita se plasează peste media națională (40 hectare teren arabil/ tractor).

Parcul de mașini și utilaje agricole

	2000	2005	2010	2015	2020
Tractoare	3191	3010	3021	3429	6408
Pluguri	2036	1810	1874	2070	2260
Semănători mecanice	496	445	468	610	519
Combine pentru recoltat	883	715	712	854	721

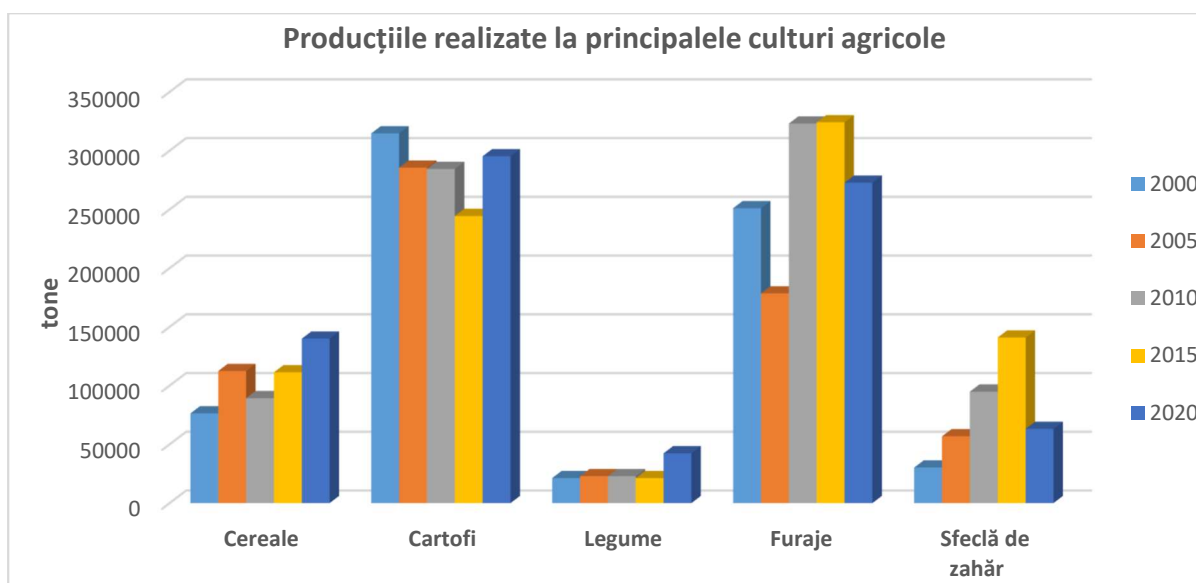
Sursa: Institutul Național de Statistică

Caracterizate prin producții la hectar sub mediile naționale la majoritatea culturilor (cu excepția cartofilor), producția agricolă vegetală înregistrează variații importante de la un an la altul, depinzând într-o măsură considerabilă de factori climatici.

Producția agricolă vegetală

	2000	2005	2010	2015	2020
Cereale	60762	82556	54680	67590	68369
Cartofi	197642	163954	145615	190620	172710
Sfeclă de zahăr	6689	6922	7838	3340	5685
Floarea soarelui	30	0	0	0	0
Legume	18144	12013	13808	12213	10344
Furaje	312828	254869	214099	294698	264946
Fructe (excl. struguri)	8106	10903	7284	6318	8156
Struguri	634	141	0	0	0

Sursa: Institutul Național de Statistică

Cu o pondere de 44% din valoarea producției agricole realizate în 2020 la nivelul județului, zootehnia este o activitate economică de o importanță majoră pentru mediul rural. Dezvoltarea zootehniei a fost favorizată și de condițiile naturale specifice județului Harghita (ponderi ridicate ale suprafețelor ocupate de pășuni și fânețe) și de tradițiile istorice. Cu toate că efectivele de animale sunt în creștere la toate speciile cu excepția porcinelor, creșterea bovinelor rămâne cea mai importantă, Harghita ocupând primul loc la nivel regional și al zecelea la nivel național în ce privește dimensiunea șeptelului de bovine.

Efectivele de animale

	-capete -				
	2000	2005	2010	2015	2020
Bovine	63572	75169	63103	70932	76737
Porcine	58566	72703	50976	33659	31821
Ovine	135959	130429	160975	191603	196944
Păsări	456984	565844	499677	758586	621019

Sursa: Institutul Național de Statistică

4.2.3. Turism

Turismul beneficiază în județul Harghita de un potențial important, reprezentat de cadrul natural pitoresc, de apele minerale folosite în scop terapeutic și de obiectivele sale culturale de certă valoare.

Calitatea deosebită a apelor sale minerale și factorii climatici au favorizat apariția în secolul 19 a formelor incipiente de turism balnear în județul Harghita, care s-au dezvoltat apoi în stațiuni precum **Băile Tușnad, Borsec, Harghita Băi** sau **Băile Homorod**. Stațiunea Băile Tușnad este una din cele mai importante stațiuni balneare din România fiind recomandată pentru tratarea afecțiunilor digestive, endocrine, cardiovasculare, urinare, ale sistemului nervos, ale aparatului locomotor etc. Alături de aceasta, stațiunea Borsec este una din primele stațiuni balneare din țară, cu o veche faimă internațională. Datorită folosirii calităților curative

ale sării, **Praidul** a devenit în ultimul timp o stațiune tot mai căutată. Pe teritoriul județului Harghita se află și alte stațiuni climaterice de interes local precum **Lacul Roșu** și **Izvorul Mureșului**.

Zona montană a județului Harghita cuprinde o serie de areale protejate și rezervații naturale. De cel mai mare interes turistic sunt **Lacul Sfânta Ana** – singurul lac format într-un crater vulcanic din estul Europei și **Lacul Roșu**, format prin bararea naturală a cursului unui râu. Lacul este situat în arealul protejat al **Parcul Național Cheile Bicazului-Hășmaș**, care mai cuprinde o largă varietate de elemente interesante din punct de vedere geologic, paleontologic, floristic și peisagistic. Pe teritoriul județului Harghita se află parțial alte două zone deosebite protejate prin lege: **Parcul Național Căliman** și **Parcul Natural Defileul Mureșului Superior**.

Dezvoltarea turismului cultural se bazează pe valorificarea în scop turistic a unor obiective culturale – istorice de valoare, situate cu precădere în municipiile **Miercurea Ciuc** (cetatea Miko, azi Muzeul Secuiesc al Ciucului), **Odorheiu Secuiesc** și **Gheorgheni**, dar și în localități rurale precum **Lăzarea** (castel datând din perioada Renașterii), **Dârju** (biserica fortificată, inclusă în patrimoniul UNESCO), **Corund** (important centru al ceramicii tradiționale).

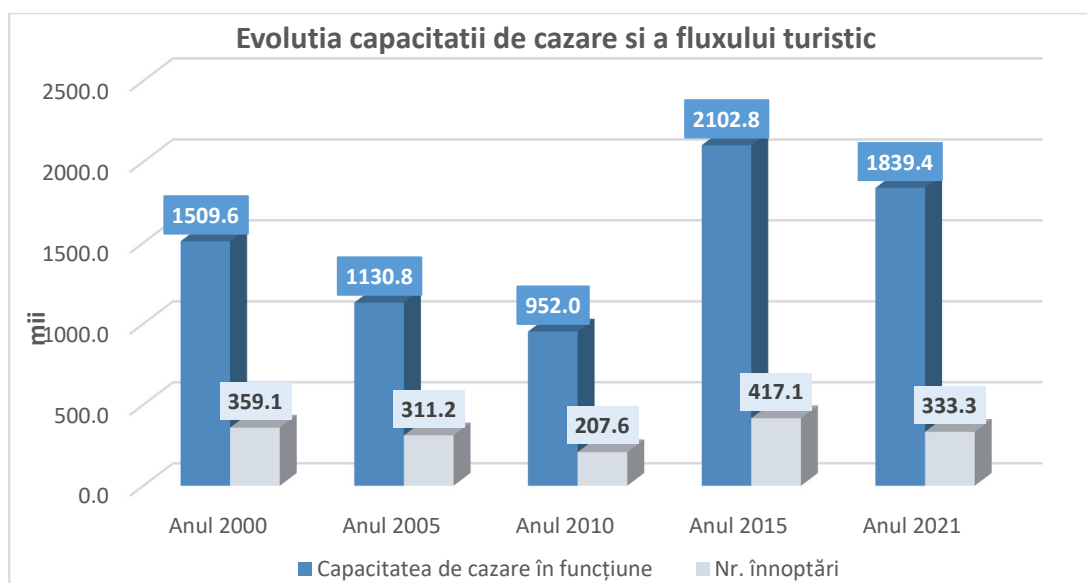
Evoluția principalilor indicatori ai activității turistice

	UM	2000	2005	2010	2015	2021
Capacitate de primire existentă	locuri	7256	7644	6909	8547	9180
Capacitate de primire în funcțiune	mii locuri-zile	1509,6	1130,8	952,0	2102,8	1839,4
Număr sosiri	mii	87,5	85,2	76,9	157,7	154,5
Număr înoptări	mii	359,1	311,2	207,6	417,1	333,3

Sursa: Institutul Național de Statistică

Capacitatea de primire la 31 iulie 2021 cuprindea 9180 locuri în 401 unități de cazare (319 dintre acestea fiind pensiuni turistice sau agroturistice). Numărul de locuri de cazare a crescut constant față de anul 2000 ca urmare a dublării numărului unităților de cazare în această perioadă.

Fluxul turistic, evidențiat de numărul de sosiri (turiști cazați) se situează pe un trend ascendent (aproape dublându-se în perioada analizată) însă în ceea ce privește numărul de înoptări trendul este ușor descendent, ceea ce arată că investițiile doar în infrastructura de cazare nu sunt suficiente și este necesar un efort suplimentar în vederea menținerii interesului turiștilor și diversificarea formelor de turism și a oportunităților de petrecere a concediului în vederea prelungirii sejurului turiștilor.

4.3. Indicatori privind mediul antreprenorial

4.3.1. Dinamica antreprenorială

Indicatori privind evoluția întreprinderilor familiale, persoanelor fizice autorizate și întreprinderilor active

	Întreprinderi familiale (nr.)	Persoane fizice autorizate (nr.)	Întreprinderi active (nr.)	Întreprinderi active la 1000 locuitori (nr./1000 loc.)
Anul 2005	4145	3052	7025	21,5
Anul 2010	793	6747	7572	23,3
Anul 2015	1023	5885	7114	23,0
Anul 2020	978	6180	7979	26,5

Numărul întreprinderilor familiale a scăzut mult în perioada 2005-2020, în schimb numărul întreprinderilor active a crescut cu 14% iar numărul persoanelor fizice autorizate s-a dublat. Raportat la 1000 locuitori, numărul de firme active (26,5) se situează atât sub media regională (31,9) cât și sub cea națională (32,3) în anul 2020.

Întreprinderile active din județul Harghita, după activitatea principală și clasa de mărime, în anul 2020

-nr-

	Total	din care			
		0-9 sal.	10-49 sal.	50-249 sal.	peste 250 sal.
Total	7979	7028	836	101	14
Agricultura, silvicultura si pescuit	349	301	48	0	0
Industria extractiva	23	16	5	2	0
Industria prelucrătoare	1252	964	224	55	9
Energie electrică și termică, gaze și apă	56	40	12	4	0
Construcții	834	686	136	12	0
Comerț	2257	2024	212	17	4
Transport si depozitare	462	409	50	2	1
Hoteluri si restaurante	544	471	72	1	0
Informații si comunicații	302	292	8	2	0
Intermedieri financiare si asigurări	92	91	1	0	0
Tranzacții imobiliare	146	142	4	0	0
Activități profesionale, științifice si tehnice, activități de servicii administrative si activități de servicii suport	1148	1100	43	5	0
Învățământ	71	66	4	1	0
Sănătate si asistenta sociala	144	138	6	0	0
Activități de spectacole, culturale si recreative	135	132	3	0	0
Alte activități de servicii	164	156	8	0	0

Sursa: Institutul Național de Statistică

Notă: *Întreprinderea activa este entitatea care, din punct de vedere economic este activa (in perioada de observare), respectiv realizează bunuri sau servicii, înregistrează cheltuieli si întocmește bilanț contabil.*

La finele anului 2020, în județul Harghita existau 7979 firme active, 88,1% dintre acestea încadrându-se în clasa microîntreprinderilor, 10,5% în clasa întreprinderilor mici, 1,3% în cea a întreprinderilor mijlocii și doar 14 firme (0,2% din total), se situau în categoria întreprinderilor mari.

Predomină firmele având ca activitate principală comerțul (peste 28,3% din total), urmate de cele din industria prelucrătoare (15,7%) și cele din sectorul tranzacțiilor imobiliare și serviciilor pentru întreprinderi (14,4%).

9 din cele 14 firme mari, cu peste 250 salariați, activează în industria prelucrătoare, 4 firme mari activează în domeniul comerțului și una în domeniul Transport si depozitare.

Exceptând domeniile Agricultură, industria extractivă și prelucrătoare, sectorul producerii și distribuției energiei electrice, a apei și a gazului, construcții, comerț, hoteluri și restaurante și domeniul informații și comunicații, celelalte domenii înregistrează ponderi ale

întreprinderilor mici și microîntreprinderilor de peste 90% din numărul de firme la nivel de ramură.

4.3.2. Principalii indicatori economico-financiari

Cifra de afaceri, investițiile nete și personalul unităților locale active din industrie, construcții și servicii, la nivelul județului Harghita, în anul 2020

	Cifra de afaceri (mil. lei)	Investiții nete (mil. lei)	Investiții nete la 1000 lei cifră de afaceri (lei)	Personal (nr.)	Productivitatea muncii (mii lei)
Total	13388	456	34	51084	262,1
Industria extractivă	134	23	172	453	295,8
Industria prelucrătoare	4140	152	37	18693	221,5
Energie electrică și termică, gaze și apă	272	32	118	1306	208,3
Construcții	1196	55	46	5908	202,4
Comerț	6037	92	15	12452	484,8
Transport și Depozitare	570	26	46	2914	195,6
Hoteluri și restaurante	232	8	34	2696	86,1
Informații și Comunicații	142	13	92	1038	136,8
Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal întreprinderilor	482	44	91	3940	122,3
Învățământ	41	3	73	465	88,2
Sănătate și asistență socială	43	3	70	421	102,1

Sursa: Institutul Național de Statistică

Notă: Sunt incluse doar entitățile comerciale cu activitate economică nefinanciară, organizate ca: societăți comerciale, regii autonome, societăți cooperatiste, societăți agricole

Cifra de afaceri totală realizată de firmele locale s-a ridicat în anul 2020 la 13,4 miliarde lei, aportul comerțului fiind de peste 45%, iar cel al industriei prelucrătoare de aproximativ 31%. Investițiile nete realizate în anul 2020 la nivelul județului Harghita au depășit 456 milioane lei, grosul investițiilor îndreptându-se spre industria prelucrătoare și comerț. Capitalul investit reprezintă 3,4% din cifra de afaceri obținută de companiile locale din industrie, construcții și servicii. Comparativ cu cifra de afaceri la nivel de ramură, aferentă anului 2020, cele mai ridicate valori ale investițiilor s-au realizat în industria extractivă și sectorul producerii și distribuției energiei electrice, a apei și a gazului. Cu doar 34 lei investiți la 1000 lei cifra de afaceri obținută în 2020, domeniul hoteluri și restaurante ocupă ultima poziție în clasamentul pe domenii economice realizat în funcție de acest indicator economic.

Productivitatea muncii

Analizate strict prin prisma indicatorilor financiari, nivelurile cele mai ridicate ale productivității muncii în anul 2020, s-au înregistrat în domeniul comerțului și industriei extractivă. La polul opus, niveluri scăzute de productivitate se înregistrează în unitățile economice din sectorul hoteluri și restaurante și cele din domeniul învățământului.

5. Piața forței de muncă

Indicatorul	UM	Județ			Regiunea Centru	România	Uniunea Europeană
		2000	2010	2020	2020	2020	2020
Resursele de muncă	Mii persoane	206.6	209.9	187.9	1448.7	12216.8	
Rata de activitate a resurselor de muncă (%)	%	78.5	69.2	72.4	74.8	71.5	72.8
Rata de ocupare a resurselor de muncă (%)	%	70.7	63.1	69.1	72.4	69.1	77.1
Populația activă civilă	Mii persoane	162.1	145.2	136			
Populația ocupată civilă	Mii persoane	146.0	132.4	129.8			
Structura pe principalele sectoare de activitate a populației ocupate civilă							
Agricultură	%	43.4	33.0	22.7	16.2	19.9	4.0
Industrie	%	25.0	24.6	26.6	29.4	22.4	18.5
Construcții	%	2.1	4.7	6.9	7.8	8.9	6.6
Servicii	%	29.5	37.7	43.8	46.7	48.8	70.9
Numărul mediu al salariaților	Mii persoane	75.2	59.4	65.3			
Ponderea salariaților pe domenii principale de activitate							
Agricultură	%	4.2	1.9	3.1	2.5	2.5	1.7
Industrie	%	46.1	37.4	32.3	34.1	26.2	20.4
Construcții	%	3.9	4.6	7.4	7.4	8.1	5.8
Servicii	%	45.8	56.1	57.2	56.0	63.3	72.1
Ponderea salariaților în populația ocupată pe domenii principale de activitate							
Total	%	51.5	44.9	50.3	61.1	59.6	85.7
Agricultură	%	5.0	2.6	6.8	9.3	7.4	36.2
Industrie	%	95.1	68.1	61.2	71.0	69.8	94.5

Construcții	%	96.8	44.1	54.1	58.6	54.3	75.7
Servicii	%	79.9	66.8	65.7	73.3	77.2	87.1
Numărul șomerilor înregistrați	Mii persoane	16.1	12.8	6.2			
Rata șomajului	%	9.9	8.8	4.5	3.3	3.4	7.2
Rata de dependență economică	‰	1452	1552	1370	1242	1325	1332.2

La nivelul județului Harghita, în ultimele două decenii, **resursele de muncă** au scăzut de la 206,6 mii persoane la 187,9 mii persoane, numărul **populației active** a scăzut de la 162,1 mii persoane la 136 mii persoane, numărul **populației ocupate** a scăzut de la 146 mii persoane la 129,8 mii persoane, iar **forța de muncă salariată**, de la 75,2 mii persoane la 65,3 mii persoane.

În 2020, la nivelul județului Harghita, **rata de activitate a resurselor de muncă** a fost de 72,4%, valoare sub cea înregistrată la nivel regional, mai are față de cea înregistrată la nivel național și similară cu cea la nivel european. În mod similar, **rata de ocupare a resurselor de muncă** a fost de 69,1%, valoare sub cea înregistrată la nivel regional și european, însă similară cu cea la nivel național.

Structura pe principalele sectoare de activitate a populației ocupate civile evidențiază o dinamică vizibilă în ultimele două decenii. Astfel, în perioada 2000-2020, ponderea populației ocupate civilă în agricultură, silvicultură și pescuit a scăzut de la 43,4% la 22,7%, în industrie a crescut foarte puțin, de la 25,0% la 26,6%, în timp ce populația ocupată civilă în construcții a crescut de la 2,1% la 6,9%, iar cea în servicii a crescut de la 29,5% la 43,8% din total. Aceste evoluții apar mai pregnant dacă se analizează evoluțiile **structurii forței de muncă salariate**, ponderea salariaților din domeniul serviciilor fiind de 57,2% în anul 2020, în timp ce agricultura, silvicultura și pescuit dețin 3,1% din numărul salariaților. Amintim că în 2020 ponderea salariaților din domeniul industriei era de 32,3%, iar cea din domeniul construcțiilor era de 7,4%. Menționăm că ponderea salariaților în totalul populației ocupate în județul Harghita a crescut în ultimul deceniu de la 44,9% în 2010 la 50,3% în 2020.

Evoluția populației ocupate civile pe domenii de activitate a suferit modificări notabile în ultimele două decenii. Astfel, în 2020 comparativ cu 2000, populația ocupată în agricultură, silvicultură și pescuit a scăzut cu 53,5%, cea ocupată în industrie a scăzut cu 5,5%, cea în construcții a crescut cu 196,7%, iar cea în servicii a crescut cu 32%. În ultimul deceniu, în 2020 comparativ cu 2010, populația ocupată civilă în **agricultură**, silvicultură și pescuit a scăzut cu 32,5%, iar cea din **industrie** a crescut cu 5,8%, sectoarele industriale cu creșteri fiind industria prelucrătoare cu +5,1% și distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare cu +29,4%. În sectorul **serviciilor** domeniile cu cele mai mari creșteri ale populației ocupate civile, cu peste un sfert, sunt: tranzacții imobiliare (+100%), activități profesionale, științifice și tehnice (+56,3%), hoteluri și restaurante (+52,0%), informații și comunicații (+35,7%), sănătate și asistență socială (+28,3%).

Numărul șomerilor și rata șomajului au avut evoluții determinate în mare parte de ciclurile economice, cu scăderi în perioadele de creștere economică (2000-2007, 2010-2019) și creșteri în perioadele de recesiune (2008-2009). La nivelul județului Harghita, în ultimele două decenii cele mai mari rate ale șomajului, peste 9% s-au înregistrat în 2000 (9,9%) și 2009 (10,5%), iar cea mai mică în 2019 (3,8%).

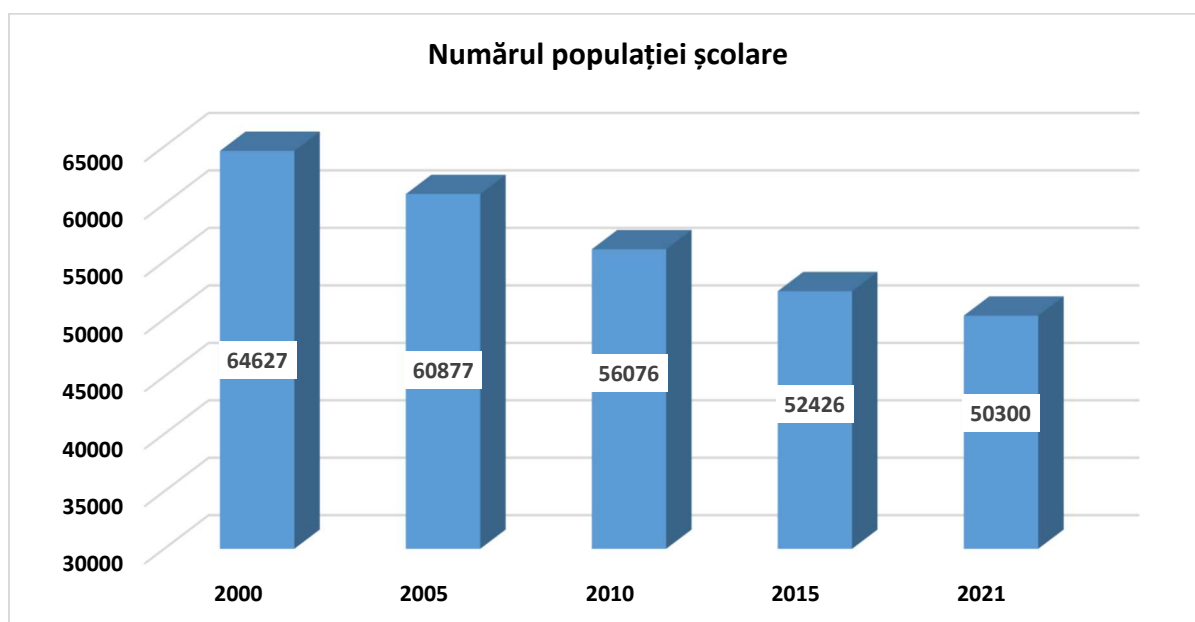
Ca o consecință a reducerii numărului persoanelor inactive și a scăderii numărului populației ocupate, **rata de dependență economică a populației** a crescut în perioada 2000-2010 de la 1452 la 1552 și a scăzut în deceniul următor, ajungând în 2020 la 1370. Rata de dependență economică a populației județului Harghita este mai mare față de cea la nivel regional, național și european.

6. Infrastructura educațională, de cercetare și de sănătate

6.1. Infrastructura educațională

Potrivit datelor aferente anului școlar 2020/2021, în județul Harghita, accesul la educație pentru învățământul preuniversitar se realizează prin intermediul celor 114 școli pentru învățământul de zi, seral și cu frecvență redusă: 75 școli pentru învățământul primar și gimnazial, 38 licee și 1 școală profesională.

În perioada 2000-2020, evoluția populației școlare a înregistrat o scădere considerabilă, în primul rând ca urmare a fenomenelor demografice, respectiv de la 64 627 persoane în anul școlar 2000-2001 la 50 300 persoane în anul școlar 2021-2022.

Evoluția populației școlare⁵ a județului Harghita în perioada 2012-2021

În județul Harghita, accesul la învățământul superior este asigurat Facultatea de Științe Economice, Socio-Umane și Inginerești din Miercurea Ciuc, aparținând Universității Sapienția și de Extensiile Universitare din Gheorgheni și Odorheiu Secuiesc ale Universității Babeș-Bolyai, principalele domenii de pregătire profesională fiind: ingineria produselor alimentare, ingineria și protecția mediului în industrie, biotehnologii industriale, agroturism, topografie și cadastru funciar, turism. În anul universitar 2020-2021, numărul total de studenți înscriși la cele 3 facultăți a fost de 1187, iar cel al absolvenților la 312.

Evoluția gradului de cuprindere pe niveluri de educație⁶, la nivelul județului Harghita, în perioada 2012-2020 a scăzut în cazul învățământului primar, scăzând în schimb gradul de cuprindere în învățământul secundar (cu precădere în ciclul 2-liceu sau școală profesională) și în învățământul postliceal și universitar.

Rata de cuprindere în învățământ, pe niveluri de educație

	2012	2020
Învățământul primar	92,5	94,2
Învățământul gimnazial	92,6	87,2
Învățământul liceal și profesional	94,9	80,9
Învățământul postliceal și universitar	12,3	11,7

Sursa: Calcule proprii bazate pe datele Institutului Național de Statistică

6.2 Capacități de cercetare

Dezvoltarea sectorului cercetare - dezvoltare - inovare este unul dintre factorii care poate potența competitivitatea la nivelul județului Harghita. Întărirea legăturii dintre mediul economic și cel de afaceri atrage dezvoltarea mai puternică a economiei bazate pe cunoaștere, propulsează activitatea clusterelor industriale și a celor bazate pe cercetare, accelerând activitățile inovative și procesul de transfer tehnologic.

Numărul salariaților din domeniul cercetării este foarte scăzut în județul Harghita, suferind variații ne semnificative în ultimul deceniu. Fondurile cheltuite pentru cercetare, în schimb, au crescut în 2015 față de anul 2010 de aproximativ 3 ori, scăzând apoi, în 2020, cu circa 58% față de anul 2015.

⁵ Sursa datelor: Institutul Național de Statistică

⁶ Rata brută de cuprindere într-un anumit nivel de educație reprezintă raportul procentual dintre populația școlară aferentă nivelului respectiv și din totalul populației cu vârstă specifică nivelului de educație respectiv

	2010	2015	2020
Nr. de salariați în cercetare	28	38	32
Cercetători la 10 000 persoane ocupate	2,1	3	2,5
Cheltuieli (mii lei)	1084	3288	1394

Sursa: Institutul Național de Statistică

Institute și centre de cercetare

Dezvoltarea sectorului cercetare - dezvoltare - inovare este unul dintre factorii care poate potența competitivitatea la nivelul județului Harghita. Necesitatea întăririi legăturii dintre mediul economic și cel de afaceri atrage în viitor dezvoltarea economiei bazate pe cunoaștere, a clusterelor industriale și a celor bazate pe cercetare, accelerând procesul de transfer tehnologic.

- Universitatea Sapiientia – filiala din Miercurea Ciuc reunește următoarele centre:
  - Centrul de Cercetări biochimice și biotehnologii BIBIRC
  - Centrul de Cercetare Științe Alimentare STIALIM
  - Centrul de Cercetare Științe Sociale Aplicate
  - Centrul de Cercetare Confluente Interculturale
  - Centrul de Cercetare OECONOMICA
- Centrul de Cercetări Corax din Miercurea Ciuc (Corax Bioner CEU SA)
- ROSEAL SA din Odorheiu Secuiesc

Sursa: UEFISCDI, platformele ERRIS, EERTIS

6.3. Infrastructura de sănătate

Un indicator care se reflectă în calitatea capitalului uman este sănătatea populației și **accesul la infrastructura și serviciile de sănătate**. Potrivit datelor statistice din anul 2021, asistența medicală spitalicească în județul Harghita este asigurată de 5 spitale. Asistența medicală primară se realizează prin intermediul a 165 cabinete medicale de familie și de medicină generală. Asistența ambulatorie de specialitate se realizează prin 5 ambulatorii integrate spitalelor și de specialitate.

	2010	2015	2021
Nr. paturi	611	851	1091
Nr. paturi la 1000 locuitori	6,1	6,4	6,7
Nr. medici	447	508	635
Nr. medici la 100 000 locuitori	137	165	193

Personal sanitar mediu	1988	2625	3061
Personal sanitar mediu la 100 000 locuitori	611	851	1091

Sursa: I.N.S. și calcule proprii bazate pe datele Institutului Național de Statistică

Numărul de paturi din spital, la nivelul județului Harghita, se ridică la 1966 în anul 2021 (6,7 nr. paturi la 1000 de locuitori). Personalul medico-sanitar numără 5445 persoane, dintre care: 635 medici, 203 stomatologi, 228 farmaciști, restul de 4379 fiind personal sanitar mediu sau auxiliar și 154 personal sanitar cu studii superioare.

